

SPIS TREŚCI

Przedmowa	9
Podziękowania	11
Lista skrótów	13
Rozdział 1. Społeczeństwo francuskie w X i XI w.	15
Wprowadzenie	15
Początki państwa francuskiego	15
Francuska gospodarka i społeczeństwo	21
Stagnacja gospodarcza?	21
Szlachta i rycerze.	25
Panowie i chłopci	27
Struktura władzy	29
Rozdrobnienie władzy centralnej: księstwa, hrabstwa i kasztelanie	29
Więzy społeczne: wasalstwo i lenno.	31
Kościół a społeczeństwo	36
Wydarzenia polityczne X w.	39
Rok 987 – początek nowej epoki?	39
Rozdział 2. Polityka i społeczeństwo: perspektywa regionalna	45
Wprowadzenie	45
Społeczności lokalne w królestwie Francji.	45
Książęta terytorialni w XI- i XII-wiecznej Francji	47
Księstwa terytorialne: Północ	49
Księstwo Burgundii	49
Hrabstwa Blois i Szampanii	55
Flandria i Pikardia	63
Księstwo Normandii	65
Księstwo Bretanii	77
„Wielka Andegawenia”	78
Księstwa terytorialne: Południe	80
Społeczeństwo Południa	80

Księstwo Akwitanii	.86
Gaskonia, Tuluza i Barcelona	.88
Rozdział 3. Pierwsi Kapetyngowie (987–1108)	93
Wprowadzenie	.93
Pierwsi Kapetyngowie – zwykli książęta terytorialni?	.93
Królowie i ich panowanie	.98
Hugo Kapet (987–996)	.98
Robert II Pobożny (996–1031)	101
Henryk I (1031–60)	105
Filip I (1060–1108)	109
Podstawy władzy królewskiej	113
Domena królewska	113
Królewska domena kościelna	122
Królewskie księstwo terytorialne	126
Królewska administracja i dwór królewski	129
Król i książęta terytorialni	134
Obronność monarchii	138
Królowie i Kościół	141
Królowie, biskupi i kluniacy (987–1049)	141
Monarchia a reformy papieskie (1049–1108)	146
Rozdział 4. Odrodzenie władzy królewskiej (1108–1226)	152
Wprowadzenie	152
Odnowa kapetyńska – nieunikniony bieg wydarzeń?	152
Królowie i ich panowanie	155
Ludwik VI (1108–37)	155
Ludwik VII (1137–80)	162
Filip II August (1180–1223)	171
Ludwik VIII (1223–26)	182
Spółeczeństwo francuskie w latach 1108–1226	185
Przemiany społeczno-ekonomiczne	185
Społeczności miejskie i wiejskie: rozwój Paryża	188
Ortodoksyjne i heretyckie ruchy religijne	196
Nauka, literatura i szkoły we Francji	205
Odrodzenie monarchii francuskiej (1108–1226)	209
Dwór królewski i administracja	209
Przywileje komunalne i obronność monarchii	212
Królewskie księstwo terytorialne i domena królewska do ok. 1200 r.	216
Król i książęta terytorialni	220
Czy istniało „imperium andegaweńskie”?	227
Królewskie zasoby: Kapetyngowie przeciw Plantagenetom	231
Podbój Normandii, Andegawenii i Poitou przez Kapetyngów	236
Rządy Kapetyngów w Normandii, Andegawenii i Poitou	239

Kapetyngowie i Langwedocja	244
Obraz monarchii	246
Królowie i Kościół	254
Ludwik VI, Ludwik VII i Kościół	254
Filip August, Ludwik VIII i Kościół	261

Rozdział 5. Ludwik IX: konsolidacja władzy królewskiej (1226–70) 266

Wprowadzenie	266
Ludwik IX: świętość a polityka	266
Panowanie Ludwika IX	270
Blanka Kastylijska i wczesne lata panowania Ludwika IX (1226–44)	270
Ludwik IX: król-krzyżowiec (1244–70)	279
Spółeczeństwo francuskie w XIII w.	292
Spółeczeństwo francuskie w latach 1226–70: Paryż i Île-de-France	292
Religia i nauka: zakony zebrzące, uniwersytety i inkwizycja	295
Ludwik IX i Kościół	301
Pobożność Ludwika IX	301
Ludwik IX, Kościół francuski i papieństwo	308
Konsolidacja władzy królewskiej	312
System władzy i administracja królewska	312
Domena królewska i apanaże do 1328 r.	322
Władza królewska w Normandii i w Langwedocji	327
Ludwik IX i Alfons de Poitiers	334
Obraz monarchii i zmieniające się poglądy na królestwo	338
Głosy krytyki pod adresem króla	343
Król i księstwa terytorialne: problem Gaskonii	345
Dokonania Ludwika IX	349

Rozdział 6. Ostatni Kapetyngowie (1270–1328)

– apogeum władzy królewskiej. 352

Wprowadzenie	352
Zakres władzy królewskiej za czasów ostatnich Kapetyngów	352
Królowie i ich panowanie	354
Filip III (1270–85)	354
Filip IV Piękny (1285–1314)	358
Ludwik X (1314–16), Filip V (1316–22) i Karol IV (1322–28)	366
Gospodarka i społeczeństwo Francji	368
Warunki ekonomiczne i społeczne: pierwsze oznaki kryzysu	368
Ludność Francji w 1328 r.	370
Życie na wsi: społeczność wiejska Montaillou	373
Król i ład społeczny	375
Charakter władzy królewskiej	377
Administracja i sądownictwo królewskie	377
Finanse królestwa	379

Stronnictwa dworskie i ich wpływ na rządy: otoczenie króla	384
Ziemie i prawa: rozszerzenie władzy królewskiej	387
Zgromadzenia ogólne i regionalne	391
Kryzys roku 1314 i karty swobód z 1315 r.	393
Królestwo francuskie i księstwa terytorialne w XIV w.	396
Obraz monarchii a realna władza królewska	399
Królowie i Kościół	402
Królowie i Kościół francuski (1270–1328)	402
Kanonizacja i kult Ludwika IX	405
Filip Piękny i Bonifacy VIII	406
Likwidacja zakonu templariuszy	412
Ostatni Kapetyngowie a krucjaty	416
Papięstwo w Awinionie	418
Rozdział 7. Zakończenie	421
Sukcesja i wojna stuletnia	421
Rozkwit dynastii Kapetyngów	422
Królestwo francuskie a społeczeństwo Europy	425
Wybrana bibliografia	427
Indeks nazwisk	446
Spis map	461